

**RIIGIEELARVELISE TOETUSE KASUTAMISE
TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE**

Lepingu nr:	7-4284-1 1.06.2023
Aruande esitaja:	Eesti Külaliikumine Kodukant
Tegevuste läbiviimise aeg:	1.01.2023- 31.12.2023
Aruande koostamise kuupäev:	15.01.2024
Kokkuvõtlik hinnang aruandeaastale. Järeldused ja plaanid järgmiseks aastaks, edaspidiseks.	
<p>Kuigi partnerlusleping sai sõlmitud juunikuus, võime siiski tõdeda, et enamus plaanitud tegevustest sai ellu viidud. Mõnede tegevuste lükkumine 2024. aasta algusesse on tänaseks juba planeeritud ja viiakse ellu võimalikult kiiresti (kogukondliku kriisivalmiduse küsitlus kogukondadele sai läbi viidud, 2024. a. veebruaris viiakse läbi ka samalaadne küsitlus KOVidele).</p> <p>Eesti Külaliikumine Kodukant on katusorganisatsioonina nii külaliikumise esindus- kui ka huvikaitseorganisatsioon. Sisuline tegevus kogukondadega toimub külakogukondades ja maakonna tasandil. Strateegilise partnerluse leping andis külaliikumisele väga selge sõnumi, et meie tegevus on vajalik ja oluline ning organisatsioonile ka kindluse (sh osalise rahalise kindluse) tegevuste jätkamiseks ja elluviimiseks. Seetõttu kasutasime osa eelarvest ka maakonnaühenduste tugevdamiseks ning nende tegevuste toetamiseks. Pikaajaline leping annab võimalusi tegevusi planeerida ja tagab nende tulemusliku elluviimise. 2023. aasta II poolaasta oli lepingu mõistes pigem kaardistamise ja nn 0-nivoo määratlemise aasta: uuendasime külavanemate, külaseltside ja külamajade andmebaasi; viisime läbi küsitluse kogukondliku kriisivalmiduse osas; Kodukandi juhatus kohtus mitmete maakonnaühenduste juhatustega, et strateegilise partnerluslepingu eesmärgi tutvustada ja nende täitmiseks tegevusi planeerida. Kuigi Eesti on väike, on piirkondlikud eripärad selgelt tuntavad ka külaliikumises ja seetõttu põhinevad nii senised kui tulevased tegevused piirkondlikel vajadustel.</p> <p>2024. aastal jätkame maakondlike koostöökohtumistega Päästeameti, KOV esindajate ja kogukonnaliidrite vahel; viime läbi kogukondliku kriisivalmiduse küsitluse KOVide seas; kaardistame kogukondade info ja kriisiteematika nähtavuse KOV kodulehtedel; korraldame Riigikogus kogukondliku kriisivalmiduse konverentsi koostöös Elanikkonnakaitse toetusrühmaga; toetame jätkuvalt maakonnaühenduste tegevusi; panustame aktiivselt Innovatsioonifondi temaatikasse. Organisatsiooni arengu seisukohalt on oluline juhatuse liikmete töö osaline rahaline hüvitamine; kasutajasõbraliku ja turvalisema kodulehe loomine ning arengupäevad külaliikumise võrgustikule.</p> <p>Kokkuvõtvalt anname hinnangu, et enamus planeeritud tegevusi sai teostatud. Otsesuhtluseks ja infoleviks uuendati külavanemate, külaseltside ja külamajade kontaktide andmebaasi kõigis maakondades ja valdades, andmekogumises osalesid maakonnaühendused ning</p>	

abistasid ka MAK konsultandid piirkondades, kus külaliikumise maakondlik katusorganisatsioon puudub (Võrumaa, Lääne-Virumaa).

TEGEVUSSUUND 1: KOGUKONNAKESKSE LÄHENEMISVIISI RAKENDAMINE

Eesmärk: Üksikisiku rohujuuretasandil inimese ja kohaliku omavalitsuse vaheline koostöö on viidud kogukonnakeskse valitsemisviisi põhimõtetele, kasutades selleks väljatöötatud meetmeid.

Ülevaade oodatavate tulemuste saavutamisest	
Iga KOV-i territooriumil on piirkondlikud kogukonnad ennast koostöös ja koostööks KOV-iga määratlenud (vähemalt 75% ulatuses KOV elanikkonnast)	Kaardistatud külavanemate, külaseltside ja külamajade kontaktid kõikide maakondade omavalitsustes.
Kogukondade sisedemokraatia on kogukondades läbi arutatud, kokku lepitud, ning kogukonna esindamine nii KOV-i tasandil kui ka teiste kogukondadega on kokku lepitud	Külades ja asumites on loodud MTÜd, mis lähtuvad oma tegevustes MTÜde seadusest ja oma põhikirjast. Liikumine Kodukant annab soovitusi seltside põhikirjad üle vaadata ja vajadusel uuendada, levitab infot selleteemaliste koolituste kohta.
Kogukonna tasandil ja üksikisiku suhetes KOV- ga rakendatakse kogukonnakeskse valitsemisviisi mudelit ja/või selle elemente	2024. a. kaardistatakse koostöövormid KOVide ja kogukondade vahel: ümarlauad, komisjonid vmt
Kogukonnakeskse valitsemisviisi rakendamiseks on vastavad formaadid KOV tasandil kokku lepitud	Sama, mis eelmine punkt
Eesti Külaliikumise Kodukant liikmed tunnevad kogukonnakeskse valitsemisviisi mudeli olemust ja selle elemente	Arutelud koosolekutel ja kokkusaamistel
Kasvanud on ühiskonna teadlikkus kogukonnakeskse valitsemisviisi olemusest ja selle võimalustest	Kodukant esindab külaliikumise huve ka riiklikul tasandil, et tuua rohkem esile kohalikud vajadused - 2023. aastal pöördumine Vabariigi Valitsuse ja Eesti Energia poole seoses pidevate volukatkestustega maapiirkondades; külateede olukorrale avaliku tähelepanu juhtimine.
Kasvavad kogukondade teadlikkus ja oskused üheskoos kogukonnaliikmete ja teiste partneritega välja selgitada ja kirjeldada nende elukeskkonda ja heaolu häirivaid probleeme, leida nendele üheskoos võimalikke lahendusi ja neid võimalusi mööda lahendada	Sama, mis eelmine punkt. Vajalik infokorje pöördumisteks ja avaldusteks tehakse just otsekontaktide kaudu kogukondadest.

Saavutatud mõju üldine kirjeldus ja kirjeldus eduindikaatorite kaudu	
Olemasolevad ja moodustuvad kogukonnad	2023 küsitluse põhjal on määratlenud ja tegutsevad kogukondlikel põhimõtetel 843 ühendust ja kogukondlikus kasutuses olevaid hooneid või ruume on 287 kogukonnal. Maakonna tasandil tehtud küsitlus, kus soovisime teada maakonnas tegutsevate MTÜde kasutuses olevatest ruumidest ülevaade. Samuti kogukondade tasandil kas ametlikud või mitteametlikud külavanemad või organisatsioonide juhatuse liikme kontaktid. Selle põhjal korraldasime ka maakondliku tasandi kriisiennetuse ümarlaad.
Kogukonnaesindajate arv	946 külavanemat või kogukonna esindajat. Avalikult kodulehel külavanemate andmeid ei avalda. Seda kasutame võrgustiku töös. Kogukonna majade andmed avaldame kodulehel, praegu pooleli kooskõlastused, kes lubavad seal avaldada ka kontaktandmeid. Paljud majad saavad olla kriisides piirkondlikeks keskusteks. Kaardistame ka majades olevaid vahendeid (mitte kõigis maakondades, läheneme KOV põhiselt.
KOV ja kogukondade vahelised koostöövormid ja nende regulaarsus – ümarlaad, koostöö-koosolekud, infovõrgustikud, kogukonnakogud jne	Andmed kogutakse 2024 II poolaastal
Kogukonnakeskset valitsemisviisi tutvustavad avalikud seisukohavõtted, koolitused, artiklid jne	Planeeritud tegevused 2024 ja 2025 aastal
Ülevaade läbiviidud olulisematest tegevustest, mis toetasid oodatavate tulemuste saavutamist (toimumise aeg, kulg, osalejad, olulisemad tähelepanekud, jms):	
2023. aastal selles valdkonnas väga palju tegevusi ei olnud, kuna keskendusime kriisiennetuse teemaatikale ja võrgustiku tööprotsessidele. Suurim tegevus oli külavanemate, külaseltside ja külamajade andmebaasi uuendamine. Andmebaase uuendati läbi maakonnaühenduste, kes kõikide kohalike valdade andmed kogusid. Andmekogumisel kasutasime ainult KOV kodulehel olevaid avalikke andmeid, paraku selgus aga, et kõik KOVid ei avalikusta ega kuva oma kogukondade tegevust kodulehtedel.	

TEGEVUSSUUND 2: KODANIKUÜHISKONNA KRIISIVÕRGUSTIKU KOHALIKU JA MAAKONDLIKU TASANDI ROLLI TÄITMINE

Eesmärk: Täidetud on kohaliku ja maakondliku tasandi rollid ja ülesanded kodanikuühiskonna kriisivõrgustikus.

Ülevaade oodatavate tulemuste saavutamisest	
Kogukonnapoolne kohaliku tasandi (kohaliku omavalitsuse ja kogukonna tasand) roll kriisivõrgustikus on partnerite vahel kokku lepitud ja kirjeldatud	Tegevused käivitamisel. Osaliselt toimuvad ka Innovatsioonifondi rahastusel, Kodukant seirab projekte ja teeb ülevaateid.
Kogukondade poolne maakonna tasandi (kogukondade üle maakonnaline esindamine heaolu ja/või turvalisuse nõukogus) roll ja struktuur on partnerite vahel kokku lepitud ja kirjeldatud	Kaardistus 2024
Kogukondades on määratletud KOV-i ja maakondliku tasandi esindajad võrgustiku töösse	Tegevused al 2024
Kogukondade esindajad osalevad regulaarselt kodanikuühiskonna kriisivõrgustiku töös nii KOV-i, maakondlikul kui ka riiklikul tasandil	Tegevused al 2024
Kogukonna liikmete kasvanud teadlikkus kriisivõrgustiku rollidest ja eesmärkidest, samuti teatakse kontakte ning sidepidamise viise ja kanaleid	Tegevused al 2024
Tagatud on kriisivõrgustikus maakondliku ja kohaliku tasandi rolli täitmine üle Eesti	Tegevused al 2024
Saavutatud mõju üldine kirjeldus ja kirjeldus eduindikaatorite kaudu	
Kriisivõrgustiku rollikirjeldused	Kaardistus planeeritud 2024 aasta I poolaastasse
Kriisivõrgustiku liikmete määramine erinevatel tasanditel	Selle teemaga ei ole 2023 aastal tegelenud. Mitmed kogukonnad seda tegemas läbi innovatsioonifondi toetusega, koostatakse külade kriisiplaanid, mille üheks osaks on piirkondlikult määratletud võrgustikus osalejad.
Kriisivõrgustiku liikmed, nende oskused ja teadmised KOV-i ja maakonna tasandil	Tegevused 2024-2025
Kogukonnaliikmete teadlikkus ja oskused kriisivõrgustikus osalemise kohta	Paljud kogukonnad planeerivad seda teostada innovatsioonifondi toetusega 2024 aasta augusti lõpuks.
Ülevaade läbiviidud olulisematest tegevustest, mis toetasid oodatavate tulemuste saavutamist (toimumise aeg, kulg, osalejad, olulisemad tähelepanekud, jms):	

Ülevaade oodatavate tulemuste saavutamisest	
Kogukondades kasvab teadlikkus oma võimekusest ja ressurssidest heaolu, turvalisuse , elanikkonnakaitse ning kriisivalmiduse valdkonnas	Kodukant kajastab pidevalt oma tegevusi nii meedias, sotsiaalmeedias kui ka otsepostituste kaudu.
Kogukondades kasvab teadlikkus ja oskus kogukonna väljakutsetest ja nende võimalikest lahendusviisidest heaolu, turvalisuse, elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse valdkonnas	Kodukant esitleb nii tõhusat koostööd asjaomaste organisatsioonidega kui ka ärgitab kogukondi ise aktiivsemalt panustama ja kohalikul tasandil koostööd tegema. Hea näitena oli kajastus Aasta küla konkursil turvalisema küla eriauhinna väljaandmine. Selleks oli Pärnu maakonna aasta küla Suurejõe, kes edukalt kasutab kogukonna kriisitöövihikut, mis levib nüüd laiemaltki.
Kogukondades läbiviidava heaolu, turvalisuse elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse teadlikkust tõstvad tegevused ja nende sisu on Päästeameti ja teiste vajalike partneritega kokku lepitud ja kooskõlastatud	Koostöö SIM ja Päästeametiga on pidev ja väga konstruktiivne.
<p>Selles valdkonnas olulisi tegevusi 2023. a. II poolaastal veel ei toimunud, keskendusime kogukonnakesksele lähenemisviisile ja kriisivalmiduse teemaatikale. Maakonna tasandi kriisivõrgustikku panustamine saab toimuma siis, kui kohalikul tasandil on koostöö käima läinud ja inimesed teadlikud. 2023 aastal peamiseks suunaks olnud maakonnatasandi teavitustegevused. See tegevus jätkub veel ka 2024 aasta I poolaastas, siis on toimud kõikides 15 maakonnas koostöös Päästeametiga teavitustegevused. Järgmise tegevusena Kodukandi maakonna organisatsioonid korraldavad juba KOV tasandil külades koos KOV esindajatega teabe ja infopäevi. Selle tasandi tegevused on 2023 aastal toimunud Järva ja Jõgeva maakondades. Seda jätkame ka 2024 aastal.</p>	

TEGEVUSSUUND 3: HEAOLU JA TURVALISUSE KUJUNDAMISE ALASED TEADLIKKUST JA OSKUST TÕSTVAD TEGEVUSED VÕI SÜNDMUSED KÜLAKOGUKONDADELE

Eesmärk: Tõusnud on üksikisiku ja kogukonna kui piirkondliku üksikisikute kogumi teadlikkus, valmisolek ja oskus heaolu ja turvalisust häirivate probleeme ära tunda,

kirjeldada ning nende ja kriisidega toime tulla, arvestades ümbritsevat keskkonda ja piirkonna iseärasusi.

<p>Kogukondades on läbi viidud heaolu ja turvalisuse, elanikkonnakaitse kriisivalmiduse ja kodanikukaitse alased teadlikkust tõstvad tegevused koostöös erinevate partnerite sh kohalike omavalitsuse üksuste ja vastutavate riigiasutustega, kooskõlas Päästeameti välja töötatud õpiväljunditega</p>	<p>2023. aastal alustasime teavitustööd maakonna ja piirkonna tasandil, alates 2024 liigub tegevus kogukondlikule tasandile. Teadlikud ja koolitatud kogukonnajuhid saavad siis teadmised ja oskused viia oma kogukonda.</p>
<p>Saavutatud mõju üldine kirjeldus ja kirjeldus eduindikaatorite kaudu</p>	
<p>Teadlikkust tõstvate sündmuste arv ja osalejate rahulolu</p>	<p>Teadlikkust tõstvate koosolekute ja koolituste arv 2023. aastal oli 93 sündmust 1080 osalejaga. Seda korraldasid maakondlikud Kodukandi organisatsioonid. Toimusid 11 maakonnas. Toimumata Võru, Lääne-Viru, Läänemaa ja Valgamaal. Nendes toimuvad sellelaadsed kokkusaamised 2024 I poolaastal. Maakonna tasandil toimunud koolitusi koos Päästeametiga toimus 6 maakonnas. Meil olemas eraldi tabel nendest sündmustest lisame selle eraldi failina.</p>
<p>Kogukonna tasandil teadlikkust tõstvates tegevustes või sündmustel osalenud üksikisikute arv, nende kasvanud teadlikkus ja paranenud oskused</p>	<p>Üksikisikuid osales kokku 1080.</p>
<p>KOV tasandi teadlikkust tõstvates tegevustes või sündmustel osalenud kogukondade esindajate arv</p>	<p>KOV i tasandil toimunud kohtumiste seminare oli 13, kus osalejaid 258.</p>
<p>teadlikkust tõstvates tegevustes või sündmustel osalenud Kodukandi maakonnaühenduste esindajate arv</p>	<p>Maakonna ühenduste teadlikkust tõstvate sündmuste arv 71, osalejaid 400 ringis.</p>
<p>Kodukandi esindajate osalemine riikliku kodanikuühiskonna kriisivõrgustiku töös ja korraldatavatel info- ja koolituspäevadel</p>	<p>Kodukandi juhatuse esindaja Tanel Talve osales regulaarselt kriisivõrgustiku töös. Tanel Talve ja projektijuht Anneli Kana läbisid Kõrgemad Elanikkonnakaitse Kursused (5. lend)</p>

Koostöö vastutavate ametite ja organisatsioonidega (Päästeamet, Päästeliit, Kaitseliit, Siseministeerium jne)	Kriisivaldkonna tegevused olid tihedas koostöös Päästeametiga- nii kogukondliku kriisiennetuse küsitluse koostamine kui ka kõik koostöökohtumised maakondades ja KOVides - alati osales ka Päästeameti töötaja.
Koostööpartnerite ja teadlikkust tõstvates tegevustes või sündmustel osalenute tagasiside	Väga hea ja tõhus koostöö Päästeametiga nii peakontoris kui piirkondades.

Ülevaade läbiviidud olulisematest tegevustest, mis toetasid oodatavate tulemuste saavutamist (toimumise aeg, kulg, osalejad, olulisemad tähelepanekud, jms):

Viisime läbi küsitluse kogukondades teemal “Kogukondlik kriisivalmidus”, esitlesime küsitluse kokkuvõtet veebiseminaril 13. oktoobril (järelvaadatud).

6 maakonnas toimus kogukonnaesindajate ja KOVide ning Päästeameti koostöökohtumine maakondlikul tasandil, samuti toimus 24 kohtumist piirkonna tasandil. Kriisiteematika on kogukondadele oluline ja algatab nii mõnegi laiema koostöö, samuti on see oluline üksikisiku tasandil. Ka foon selle temaatikaga tegelemiseks on oluline - globaalsemalt nii sõja lähedus Euroopas kui ka ilmastikust ja muudest tingimustest pidevalt toimuvad elektrikatkestused. Seega tuleb teemaga kindlasti edasi tegeleda ja aktiivseid inimesi kaasata ning nende panusega arvestada.

2023. aastal jõudsime selliseid kohtumisi korraldada 6 maakonnas, 2024. aasta II poolaastal toimuvad kohtumised ka ülejäänud 9 maakonnas. Sealt edasi liigub tegevus juba KOV tasandile.

ÜLDINE TEAVE

Kõrvalekalded tegevuste läbiviimisel koos selgituste ja/või põhjendustega
Plaanitust hilisem lepingu sõlmimine lõi olukorra, kus tegevustega saime alustada suve alguses. Sellest tulenevalt sai teostada mõnevõrra vähem tegevusi kui algselt taotluses oli planeeritud. Samas tagab jätkuv leping tegevuste elluviimise ja edasised tegevused lähevad juba plaanipäraselt. 2023. a toetusest jäi kasutamata 6235 eurot, mille osas teeme ettepaneku määrata selle sihtotstarbeks 2024. aastal strateegilise partnerluse raames Maapäeva korralduskulude katmiseks.
Aruandele lisatud tegevuste läbiviimise raames välja töötatud materjalid (võimalusel koos viidetega veebilehtedele)
13. oktoobril 2023 läbiviidud veebiseminar “Kogukondlik kriisivalmidus” salvestus ja läbiviidud küsitluse tulemused: https://kodukant.ee/uudised/kogukondliku-kriisivalmiduse-infotund/

Aruande kinnitus	
Allkirjaõigusliku isiku nimi	Allkiri
Külli Pann juhatuse liige	digiallkiri